

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Новгород-Сіверського районного відділу поліції
Головного управління Національної поліції в Чернігівській області

12.10.2023

м. Чернігів, 2023

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 12.10.2023 групою національного превентивного механізму (далі - НПМ) у складі:

Шумна Лариса Петрівна - представник Уповноваженого у Чернігівській області;

Жмака Ірина Миколаївна - головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Діденко Андрій - представник громадської організації, здійснили планове відвідування Новгород-Сіверського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Чернігівській області (далі – Відділ, РВП).

Керівництво Відділу:

Богдан Ігор Леонідович - начальник Відділу.

Місцезнаходження Відділу: вулиця Захисників України, 26, м. Новгород-Сіверський, Чернігівська область, 16000.

На вході до РВП розміщена табличка з інформацією про найменування органу.

Відповідно до записів до Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених осіб та за результатами візуального огляду кабінетів працівників поліції, сторонні особи у Відділі не перебували. Під час огляду кабінетів працівників поліції заборонених предметів не виявлено.

Облаштовано кімнату прийому громадян, наявний інформаційний стенд, де розміщені зразки оформлення документів та актуальна інформація для громадян.

Книга скарг та пропозицій знаходиться на видному місці у вільному доступі. Її форма та зміст відповідають вимогам Додатку 5 до Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція).

Вибірковою перевіркою посадових інструкцій працівників РВП встановлено, що у функціональних обов'язках співробітників поліції закріплені питання забезпечення виконання Конвенції ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Наказом начальника Відділу від 02.01.2023 № 5 призначено відповідальних осіб за перебування затриманих у РВП.

Раніше відвідування Відділу групами НПМ не здійснювалось.

II. Факти, виявлені під час візиту

Порушення права на свободу та особисту недоторканість (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України).

1. Під час візиту встановлено, що у порушення підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції наявна у РВП кімната для затриманих не використовується, жодних документів щодо призупинення діяльності чи закриття цієї кімнати не надано. За інформацією керівництва потреби в цій кімнаті немає, оскільки затримані особи невідкладно поміщаються до ІТТ № 5 ГУНП в Чернігівській області.

Перебування затриманих осіб без поміщення до кімнат тимчасового затримання призводить до їх утримання в умовах несвободи під контролем працівників поліції у непередбачений законом спосіб, незабезпечення необхідним харчуванням, питною водою, вільним доступом до санітарної кімнати, правом на відпочинок у нічний час тощо.

2. Для проведення слідчих дій із затриманими особами в органах Національної поліції мають бути передбачені спеціально обладнані кімнати (кімнати для проведення слідчих дій). Слідчі кімнати призначені для проведення документування фактів огляду доставлених осіб в органи поліції та вилучення одягу і предметів, які є носіями явних слідів злочину або перебувають поза цивільним обігом і потребують спеціального дозволу на володіння ними, особистих речей доставлених, проведення опитувань про обставини вчинення злочинів, а також невідкладних та першочергових слідчих дій (допитів, очних ставок, пред'явлень для впізнання, освідкувань, пред'явлень обвинувачень тощо), інших передбачених законодавством України заходів за участю осіб, які затримані за підозрою у вчиненні злочинів у порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України.

Положенням про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах та підрозділах внутрішніх справ України, затвердженого наказом МВС України від 18.12.2003 № 1561, визначена пряма заборона проводити слідчі дії та інші передбачені законодавством України заходи (опитування, побачення із захисником тощо), необхідні для повного, всебічного й об'єктивного дослідження обставин учинення злочинів за участю осіб, затриманих за підозрою у їх вчиненні, у будь-яких приміщеннях органів і підрозділів поліції, крім слідчих кімнат.

У Відділі відсутня кімната для проведення слідчих дій, разом з тим, згідно з наказами начальника Відділу від 27.03.2023 № 635 та від 10.10.2023 № 225 визначено службове приміщення РВП та приміщення в укритті для проведення процесуальних дії з відвідувачами, запрошеними та доставленими, з проведенням відеофіксації таких дій на нагрудні бодікамери.

3. Неналежно організовано облік осіб, які перебувають у Відділі. Працівниками поліції, які здійснюють, пропускний режим до адміністративного

будинку органу поліції, у порушення вимог Додатку 7 до Інструкції в Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених не завжди заповнюються наявні графи «Прізвище, посада працівника, яким особу доставлено до органу (підрозділу) поліції»; не належним чином зазначається інформація про адресу місця проживання / реєстрації проживання особи.

Зазначене призводить до порушення вимог Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями (пункт 7.1) та Європейських пенітенціарних правил (пункт 15.1), якими передбачено, що в усіх місцях ув'язнення треба мати реєстр, куди повинні заноситися відомості щодо в'язня. Зокрема, відомості про особу, причини, за якими його ув'язнено, і найменування урядового органу, який прийняв рішення про його ув'язнення; день і година його прибуття, а також виходу з місця ув'язнення. Не дотримання цих вимог створює підґрунтя для порушення прав затриманих осіб.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України, стаття 213 Кримінального процесуального кодексу України).

4. У порушення вимог пункту 17 розділу VII Інструкції у Відділі не обладнано кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками, у зв'язку з чим такі побачення проводяться у визначених службових кабінетах працівників.

Порушення прав осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю)

5. У Відділі відвідувачам забезпечено вільний доступ до вестибюлю, однак особи з інвалідністю без сторонньої допомоги не зможуть потрапити до приміщення поліції, оскільки вхід не пристосований для користування громадянам з обмеженими можливостями (відсутній пандус), що суперечить вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд для маломобільних груп населення»

III. Рекомендації

1. Головному управлінню Національної поліції в Чернігівській області:

1.1. Забезпечити відновлення функціонування кімнати для затриманих Відділу із умовами тримання, які відповідатимуть міжнародним та національним стандартам.

1.2. Опрацювати питання щодо виділення необхідного фінансування з метою облаштування у Відділі кімнати для проведення слідчих дій у відповідність до вимог, передбачених наказом МВС України від 18.12.2003 № 1561 та кімнати для конфіденційного побачення затриманих осіб із

захисником у відповідність до вимог пункту 20 розділу VI Інструкції та Додатку 2 до Інструкції.

1.3. Забезпечити виконання вимог Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» щодо створення умов для безперешкодного доступу осіб з інвалідністю до приміщень Відділу.

2. Новгород-Сіверському районному відділу поліції ГУНП в Чернігівській області:

2.1. Вжити заходи щодо запобігання порушень, що можуть призводити до порушень прав людини.

2.2. Привести службову документацію Відділу у відповідність до вимог Інструкції та забезпечити її ведення відповідно до встановлених вимог.

До звіту додаються наступні документи та матеріали: фотознімки отримані за результатами відвідування.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини**

Ірина ЖМАКА

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

№ к/п	Дата (число доставки, пробытия до органа (направление) выезда)	Прозвище, и/л, по фамилии (без сокращения)	Почтовый адрес места фактического проживания, регистрации	примечание, по каким особым данным до органа (направление)
310	21.09.23	Артюх В.И.	м. Савельево	Колесня
311	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
312	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
313	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
314	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
315	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
316	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
317	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
318	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
319	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
320	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
321	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
322	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
323	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
324	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
325	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
326	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
327	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
328	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
329	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня
330	21.09.23	Артюх В.И.	с. Савельево	Колесня

Фото 6

